

Zielona Góra, 30.03.2021 r.

Zn. spr.:ZS.6003.7.2021

**PODSUMOWANIE STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROJEKTU PLANU URZĄDZENIA LASU
NADLEŚNICTWA SZPROTAWA NA LATA 2021 – 2030**

Pisemne podsumowanie zawierające uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu sporządzono w oparciu o wymóg zawarty w art. 55. ust. 3. Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r. poz. 247) zwanej dalej ustawą OOS.

A) Uzasadnienie wyboru przyjętego projektu Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Szprotawa w odniesieniu do rozwiązań alternatywnych.

Przy konstruowaniu projektu planu urządzenia lasu kierowano się przepisami i zasadami zawartymi w aktualnie obowiązującym brzmieniu następujących aktów prawnych:

1. Ustawie z dnia 28 września 1991 r. o lasach.
2. Ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.
3. Ustawie z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych.
4. Ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.
5. Ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska.
6. Ustawie z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie.
7. Rozporządzeniu Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 25 sierpnia 1992 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej.
8. Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2012 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu.
9. Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin.

Znak odpowiedzialnej
gospodarki leśnej

10. Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów.
11. Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt.
12. Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.
13. Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 6 listopada 2013 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000.
14. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 lipca 2019 r. w sprawie kryteriów oceny wystąpienia szkody w środowisku.
15. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej.
16. Instrukcji urządzania lasu.
17. Zasadach hodowli lasu.
18. Instrukcji ochrony lasu.
19. Instrukcji ochrony przeciwpożarowej.

Powyżej przytoczono tylko najważniejsze akty prawne, które narzucają ramy dla założeń i konstrukcji projektu planu urządzenia lasu.

Pozostałe założenia, które można przyjąć dla tworzonego projektu planu wariantowo, zostały omówione przede wszystkim podczas Komisji Założeń Planu, na którą zaproszono instytucje i osoby mogące swoją wiedzą wspomóc procesy decyzyjne zmierzające do optymalizacji założeń projektu PUL.

Najważniejszymi ustaleniami dodatkowymi były:

- potrzeba korekty podziału lasów na dominujące funkcje i weryfikacji dotychczasowych kategorii ochronności,
- przyjęcie szczegółowych zasad podziału na gospodarstwa,
- przyjęcie typów drzewostanów w oparciu o zalecenia operatu glebowo-siedliskowego,
- przyjęcie przyrodniczych typów lasu dla siedlisk przyrodniczych,
- przyjęcie wieków rębności będących podstawą do obliczenia etatów użytkowania rębnego,
- przyjęcie wytycznych w sprawie planowania i realizacji cięć rębnych z uwzględnieniem funkcji ochronnych drzewostanów,
- ustalenie zasad kwalifikowania drzewostanów do przebudowy,
- ustalenie wytycznych w zakresie opracowania zagadnień z hodowli lasu,
- przyjęcie zasad weryfikacji i aktualizacji programu ochrony przyrody,
- ustalenie zasad postępowania w ramach przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,
- przyjęcie wytycznych dla opracowania zagadnień z ochrony lasu, ochrony przeciwpożarowej, zagospodarowania rekreacyjnego i łowieckiego,
- zalecenie wykorzystania ortofotomap i numerycznego modelu terenu w celu właściwej lokalizacji powierzchni i obiektów ewidencjonowanych w planie urządzenia lasu oraz

wskazania rozbieżności pomiędzy stanem faktycznym a stanem w ewidencji gruntów i budynków,

- wykonanie pomiarów miąższości drewna martwego na powierzchniach próbnych statystycznej inwentaryzacji miąższości,
- rozszerzenie zestawienia przedmiotów ochrony, dla których wyznaczono obszary Natura 2000, także o lokalizacje poza obszarami N2000,
- wykonanie książek ochrony przyrody walorów kulturowych i monitoringu dla leśnictw w celu monitorowania wpływu realizacji PUL na środowisko,
- wykonanie szczegółowej inwentaryzacji elementów infrastruktury liniowej i ich ujawnienie w Leśnej Mapie Numerycznej.

Szczegółowe rozwiązania i ustalenia wypracowane w trakcie dyskusji, zapisano w protokole KZP, który dodatkowo został poddany konsultacjom społecznym.

Kolejnym etapem, na którym rozważano różne warianty postępowania gospodarczego, było sporządzenie wykazu projektowanych cięć rębnych wraz z mapą przeglądową cięć.

Rozmiar użytkowania został ustalony w oparciu o modele matematyczne teoretycznych etatów cięć, analizujące efekty użytkowania, tak pod kątem potrzeb bieżących, jak i zapewnienia trwałości i ciągłości produkcji w czasie dłuższym niż 10-letni okres obowiązywania planu u.l. Posłużono się m.in. etatem wg pożądanego kierunku rozwoju zasobów drzewnych.

Ostateczna wersja wykazu projektowanych cięć rębnych powstała w wyniku szczegółowej analizy optymalnych sposobów realizacji użytkowania rębnego w poszczególnych obrębach leśnych, gospodarstwach, a także w poszczególnych drzewostanach.

Przy określaniu lokalizacji planowanych cięć rębnych przestrzegano:

- wymogów ładu czasowego i przestrzennego;
- ograniczeń i nakazów prawnych wynikających z funkcji pełnionych przez poszczególne drzewostany;
- zasad i wytycznych zawartych w obowiązujących aktach prawnych i aktach normalizacji wewnętrznej w Lasach Państwowych (np. odnośnie szerokości zrębów, nawrotów cięć, okresów odnowienia, itp.);
- wytycznych KZP.

Optymalne rozplanowanie cięć użytkowania zasobów drzewnych, regulowane etatem pozyskania, było pochodną potrzeb wynikających z celów produkcyjnych, hodowlanych i ochronnych, z jednoczesnym zapewnieniem powiększania zasobów i ciągłości produkcji.

Wariantowanie postanowień planu pod kątem wymagań z zakresu ochrony środowiska przeprowadzone zostało podczas posiedzenia KZP, gdzie m.in. rozstrzygnięto sprawę sposobu planowania i realizacji działań ochronnych dla obszarów Natura 2000 leżących w zasięgu terytorialnym opracowywanego nadleśnictwa. Rozważenie i przyjęcie sposobów ochrony innych elementów przyrody analizowano podczas opracowywania Programu ochrony przyrody. W dokumencie tym zamieszczono zalecenia dotyczące modyfikacji prowadzonej gospodarki leśnej w stosunku do obiektów objętych ochroną prawną, przedstawiono metody ochrony rzadkich i chronionych

gatunków: grzybów, roślin i zwierząt, jak również sprecyzowano zalecenia ochronne mające na celu zachowanie właściwego stanu przedmiotów ochrony w obszarach Natura 2000.

Biorąc pod uwagę to, że ostatecznie przyjęte - spośród możliwych alternatywy - rozwiązania zastosowane w projekcie Planu urządzenia lasu, zostały ocenione w Prognozie oddziaływania na środowisko, jako niepowodujące znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko, a także uwzględniając opinie projektu PUL wyrażone przez kompetentne organy, można stwierdzić, że Plan urządzenia lasu Nadleśnictwa Szprotawa, przy uwzględnieniu ustaleń zawartych w Prognozie, nie spowoduje pogorszenia stanu środowiska i nie wpłynie negatywnie na cele ochrony i integralność obszarów Natura 2000.

W związku z powyższym można uznać, że Plan urządzenia lasu Nadleśnictwa Szprotawa zawiera rozwiązania zbliżone do optymalnych z punktu widzenia gospodarki leśnej, możliwe do zastosowania przy respektowaniu wymogów ochrony środowiska.

B) Informacja na temat sposobu uwzględnienia i wzięcia pod uwagę ustaleń zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko.

Projekt planu urządzenia lasu dla nadleśnictwa, w kontekście ustawy OOS, jest dokumentem specyficznym, ponieważ oprócz Prognozy oddziaływania na środowisko, w której standardowo wskazuje się zalecenia ochronne i działania minimalizujące niezbędne przy realizacji planu, zawiera również - jako integralną część PUL – Program ochrony przyrody. To w Programie zawarte są obszerne i wyczerpujące informacje dotyczące stanu przyrody, występujących form ochrony przyrody, zasad postępowania wynikających z aktów prawnych i dodatkowych uregulowań wewnętrznych.

Zgodnie z przepisami prawa, również w Prognozie zestawiono - w sposób syntetyczny - zasady minimalizacji potencjalnie negatywnych oddziaływań wynikających z zapisów planu urządzenia lasu.

Zestawienie to zawiera się w poniższej tabeli:

Możliwe negatywne oddziaływanie projektu Planu	Zapisy projektu Planu ograniczające negatywne oddziaływanie
Zmniejszenie różnorodności biologicznej	<p>Należy utrzymywać charakterystyczne dla danego typu siedliska składy drzewostanów, możliwie zróżnicowane gatunkowo. W trakcie prac leśnych należy wykorzystywać mikrozróżnicowanie siedliskowe wydziałeń leśnych. Należy pozostawiać w drzewostanach przewidzianych do użytkowania gatunki drzew (krzewów) rzadkich i cennych (wiązy, czereśnia ptasia, jabłoń dzika, głogi itp.), co oprócz utrzymania różnorodności drzewostanu wpłynie korzystnie na warunki bytowania wielu innych organizmów np. ptaków. Niezbędne jest także utrzymywanie w lesie śródleśnych oczek, bagienek, łąk, polan, luk itp.</p> <p>Należy w miarę możliwości wykorzystywać pojawiające się odnowienie naturalne. W przypadku odnawiania sztucznego należy w jak największym stopniu wykorzystywać materiał odnowieniowy pochodzący z maksymalnie dużej liczby osobników oraz z różnych obszarów Nadleśnictwa.</p>

Możliwe negatywne oddziaływanie projektu Planu	Zapisy projektu Planu ograniczające negatywne oddziaływanie
	<p>Zaleca się kształtowanie strefy ekotonu, aby zachowana lub zwiększona została różnorodność biologiczna zasiedlających je gatunków. Odnosi się to także do wykonywania odnowień na granicy z powierzchnią otwartą (zapewnienie bogactwa gatunkowego, kształtowanie zróżnicowania przestrzennego i gatunkowego roślinności, wprowadzanie gatunków liściastych, owocodajnych itp.). W przypadku kształtowania strefy ekotonu z wykorzystaniem podsadzeń sztucznych, należy używać jedynie rodzimych gatunków drzew i krzewów.</p> <p>W ramach wykonywanych zabiegów należy pozostawiać w lesie pojedyncze sztuki okazałych drzew, jako np. przestoje w rębniach złożonych i rębniach zupełnych, czy w postaci biogrup i kęp na zrębach zupełnych (w szczególności w otoczeniu stanowisk chronionych gatunków roślin i grzybów, dla których otwarta powierzchnia nie jest siedliskiem optymalnym).</p>
<p>Zmniejszenie różnorodności gatunkowej i genetycznej drzewostanów w wyniku selekcji prowadzonej na etapie zabiegów pielęgnacyjnych / pogorszenie właściwości krajobrazowych</p>	<p>Należy zachowywać w drzewostanie wszelkie domieszki, zarówno drzew jak i krzewów, zgodnych z typem siedliskowym lasu i warunkami klimatycznymi, nie uwzględnionych w składach gatunkowych upraw, a więc pojawiających się naturalnie. W trakcie wykonywania zabiegów pielęgnacyjnych pozostawiać w drzewostanach pewną liczbę osobników drzew o ciekawych kształtach. Mogą to być także drzewa zazwyczaj traktowane jako „szkodliwe” w gospodarce leśnej, a więc przestoje, rozpieracze, „dwójki” itp. W trzebieżach pozostawiać do naturalnej śmierci pojedyncze, wybrane drzewa lub ich grupy cechujące się znacznymi rozmiarami (powyżej 40 cm pierśnicy) lub wiekiem przewyższającym znacznie wiek wydzielenia, w tym gatunki wczesnosukcesyjne, w szczególności brzozy, osiki, topole. W ramach prowadzonych prac hodowlanych w drzewostanach należy zapewnić co najmniej 10% udział drzew gatunków wczesnosukcesyjnych.</p> <p>Cięcia rębne należy prowadzić w sposób gwarantujący maksymalne zachowanie i wykorzystanie w strukturze przyszłego drzewostanu, podrostów oraz znajdujących się w drugim piętrze drzew gatunków właściwych dla danego siedliska.</p> <p>W drzewostanach znajdujących się wzdłuż dróg publicznych, w pasie o szerokości 20-30 m przylegającym do szlaków komunikacyjnych, wszystkie zabiegi hodowlane powinny być ukierunkowane na poprawę zdrowotności i stabilności strefy przejściowej, a jej kształtowanie winno mieć charakter ciągły, z utrzymaniem ciągłości występowania roślinności drzewiastej. Powinno ograniczyć się usuwanie z ww. pasów drzew cięciami zupełnymi. Kierować należy się jednak nadrzędną zasadą zachowania bezpieczeństwa osób i mienia. Wyżej opisanych stref przejściowych nie należy wliczać w powierzchnię kęp ekologicznych pozostawionych do ich naturalnego rozpadu (pozostawianie kęp do naturalnego rozpadu wzdłuż dróg publicznych jest niewskazane z uwagi na przyszłe duże trudności w zapewnieniu bezpieczeństwa użytkownikom dróg).</p>
<p>Zniszczenie lub degradacja (w wyniku zmian siedliskowych) stanowisk chronionych gatunków roślin i grzybów</p>	<p>Nie należy zakładać gniazd oraz wykonywać cięć zupełnych lub uprzętających w miejscach występowania znanych stanowisk chronionych gatunków. Należy - zgodnie z Zasadami hodowli lasu - pozostawiać kępy drzewostanu o wielkości min. 6 arów wokół stanowisk gatunków chronionych. Dotyczy to zarówno gatunków cienioznośnych, w przypadku których drzewa w tych kępach wraz z dolnymi warstwami drzewostanu powinny być utrzymane do ich biologicznej śmierci, jak i światłoządnych, gdzie drzewa w kępach powinny być również utrzymane do ich biologicznej śmierci oraz a w miarę potrzeb należy przerzedzać dolne warstwy drzewostanu (podrost, podszyt).</p> <p>W miarę możliwości organizacyjnych należy wykonywać prace w obrębie stanowiska w okresie zimowym oraz nie lokalizować w pobliżu stanowiska szlaków zrywkowych. Należy projektować oraz wykorzystywać stałe szlaki zrywkowe. W czasie wykonywania prac konieczna jest ochrona stanowisk poprzez ich oznakowanie oraz zapewnienie nadzoru nad prowadzonymi pracami.</p>

Możliwe negatywne oddziaływanie projektu Planu	Zapisy projektu Planu ograniczające negatywne oddziaływanie
Zubożenie siedliska gatunków związanych z martwymi i zamierającymi drzewami.	Należy pozostawiać martwe, niezasiedlone lub opuszczone przez owady drzewa (posusz jałowy), stojące lub rozkładające się na dnie lasu, które nie stwarzają zagrożenia dla drzewostanu, a wręcz przeciwnie - sprzyjają zwiększeniu liczebności wielu organizmów. W szczególności pozostawiać należy martwe lub obumierające drzewa grube o pierśnicy ponad 40 cm. Należy pozostawiać przestoje, aż do ich biologicznej śmierci.
Zubożenie miejsc występowania płazów i gadów oraz pogorszenie stanu ekologicznego wód	Należy zabezpieczyć wykorzystywane przez poszczególne gatunki biotopy i miejsca schronienia. Można to realizować np. poprzez niewykonywanie w odległości do 30 m od zbiornika wodnego lub bagienka, w których lęgną się płazy działań przekształcających znacząco powierzchnię ziemi, które mogłyby stanowić barierę w przemieszczaniu się płazów lub powodować śmierć osobników (np. głębokie rowy), oraz pozostawianie (w sąsiadujących pododdziałach) leżących kłód, karpiny, stert głązów itp. jako miejsc zimowania płazów i gadów. W przypadku wykonywania cięć rębnych należy pozostawiać strefę buforową w postaci pasa starodrzewu o szerokości 20-30 m od zbiorników i cieków wodnych (nie dotyczy urządzeń wpisanych do ewidencji melioracji wodnych w rozumieniu ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne). Przed pozostawieniem buforu należy usunąć ewentualnie występujące w nim gatunki obce drzew i krzewów.
Uszczuplenie potencjalnie dogodnych siedlisk lęgowych ptaków szponiastych i bociana czarnego	Należy, w fazie zabiegów pielęgnacyjnych, pozostawiać w wydzieleniu kilka sztuk drzew określanych jako przestoje lub rozpieracze, aby mogły one w przyszłości stanowić potencjalne miejsca lęgowe ptaków. Potężnych rozmiarowo drzew nie należy także usuwać podczas wykonywania trzebieży czy rębni, a po kilka sztuk, na ile to możliwe, pozostawiać jako przestoje na uprawach.
Uszczuplenie potencjalnie dogodnych siedlisk lęgowych ptaków zasiedlających dziuple i nietoperzy	Pozostawianie w lesie drzew dziuplastych, możliwie jak największej liczby gatunków, a w przypadku ich niedostatku - wywieszanie odpowiednich budek lęgowych. Należy także pozostawiać w lesie drzewa o miękkim drewnie (np. rodzime topole, olsze, lipy), które mogą posłużyć jako dogodne miejsca wykucia gniazd w przyszłości. Również w uprawach i młodnikach w trakcie zabiegów pielęgnacyjnych nie należy usuwać wszystkich występujących gatunków o miękkim drewnie, tak aby w przyszłości mogły one stanowić cenną domieszkę drzewostanów.
Ryzyko płoszenia w okresie lęgowym najcenniejszych gatunków ptaków występujących lub mogących występować na terenie nadleśnictwa.	Dotyczy to takich gatunków, jak: bocian czarny, ptaki szponiaste, sowy, dzięcioł czarny, dzięcioł średni, dzięcioł zielonosiwy, muchołówka mała, nurogęś, gągoł, samotnik, żuraw. W przypadku stwierdzenia, przed przystąpieniem do wykonania zabiegu, lęgów którekolwiek z tych gatunków, należy prace leśne odłożyć w czasie do momentu zakończenia okresu lęgowego.
Ubytek odpowiednich siedlisk dla gatunków ptaków związanych ze środowiskiem strefy styku lasu z terenami otwartymi	Pozostawianie na skrajach lasu, na styku z terenami rolnymi (nie dotyczy dróg i terenów zabudowanych) wszystkich drzew dziuplastych, drzew z bujnie rozwiniętą koroną lub wysokich, wierzb, rodzimych gatunków topól, a także występującego okrajka krzewów. Drzewa takie należy pozostawiać podczas wykonywania cięć pielęgnacyjnych. Zaleca się także takie postępowanie w przypadku wykonywania rębni na styku z terenami rolnymi w zwartych, rozległych kompleksach leśnych.
Zaburzenie stosunków wodnych, zwłaszcza w przypadku cennych siedlisk przyrodniczych	Ograniczenie do niezbędnego minimum działań o charakterze melioracji wodnych (budowa nowych urządzeń odwadniających, utrzymywanie lub przywracanie funkcjonalności urządzeń już istniejących), w szczególności w miejscach, w których mogłoby to spowodować znacząco negatywne oddziaływania na cenne siedliska przyrodnicze oraz obszary bagienne i podmokłe. Wyposażenie urządzeń melioracyjnych w systemy regulacji przepływu wód (zastawki, bystrza itp.).
Zniekształcenie fragmentów grądów środkowoeuropejskich (9170)	Pielęgnowanie drzewostanów powinno być stosowane w dotychczasowej formie, z uwzględnieniem popierania cennych gatunków liściastych w tym np. klonów, lip, topól rodzimych itp.

Możliwe negatywne oddziaływanie projektu Planu	Zapisy projektu Planu ograniczające negatywne oddziaływanie
	<p>W trakcie użytkowania należy pamiętać o pozostawianiu martwych drzew (szczególnie grubych), wybranych egzemplarzy starych drzew, drzew obumarłych oraz drzew dziuplastych wg ogólnie przyjętych zasad, zgodnie z IOL.</p> <p>W trakcie użytkowania rębnych drzewostanów (niezależnie od rodzaju wykonywanej rębni) należy pozostawiać kępy i biogrupy drzew do ich biologicznej śmierci, o wielkości zapisanej w ZHL oraz pojedyncze przestoje.</p> <p>Należy stosować składy gatunkowe odnowień odpowiadające przyrodniczym typom drzewostanów oraz prowadzić przebudowę fragmentów niedostosowanych do siedliska.</p> <p>W ramach prowadzonych cięć należy usuwać gatunki obce drzew i krzewów, w szczególności klona jesionolistnego, dęba czerwonego, robinii akacjową oraz czeremchę amerykańską.</p>
Zniekształcenie fragmentów kwaśnych (9110) i żyznych (9130) buczyn oraz kwaśnych dąbrów (9190)	<p>Pielęgnowanie drzewostanów powinno być stosowane w dotychczasowej formie, a w jego ramach należy dokonywać regulacji składu gatunkowego w drzewostanach zniekształconych.</p> <p>W trakcie użytkowania należy pamiętać o pozostawianiu martwych drzew (szczególnie grubych), wybranych egzemplarzy starych drzew, drzew obumarłych oraz drzew dziuplastych wg ogólnie przyjętych zasad, zgodnie z IOL.</p> <p>W trakcie użytkowania rębnych drzewostanów (niezależnie od rodzaju wykonywanej rębni) należy pozostawiać kępy i biogrupy drzew do ich biologicznej śmierci, o wielkości zapisanej w ZHL oraz pojedyncze przestoje.</p> <p>Należy stosować składy gatunkowe odnowień odpowiadające przyrodniczym typom drzewostanów oraz prowadzić przebudowę fragmentów niedostosowanych do siedliska.</p> <p>W ramach prowadzonych cięć należy usuwać gatunki obce drzew i krzewów, w szczególności klona jesionolistnego, dęba czerwonego, robinii akacjową oraz czeremchę amerykańską.</p>
Zniekształcenie fragmentów łągów olszowych i olszowo-jesionowych (91E0*) oraz lasów łągowych dębowo-wiązowo-jesionowych (91F0)	<p>Niezależnie od sposobu zaplanowanego usunięcia drzewostanu (rodzaju rębni), niezwykle istotny na siedliskach łągowych jest sposób przygotowania gleby pod odnowienie. Należy wykorzystywać możliwie w szerokim zakresie odnowienie naturalne, również jesionu wyniosłego. W przypadku odnowienia w sposób sztuczny przygotowanie gleby należy wykonać w sposób nie naruszający mikroreliefu powierzchni, to znaczy nie wykonywać rabat, rabatowałków i kopczyków. Wykonanie tego rodzaju przekształceń powoduje powstanie lokalnych wyniesień, na które wkraczają gatunki grądowe, jak również gatunki obce oraz lokalnych podtopień w bruzdach, sprzyjających rozwojowi gatunków olsowych. Preferowanym sposobem przygotowania powierzchni powinny być zatem talerze lub pasy zruszonej darni, a najlepiej, aby odnowienie w miarę możliwości odbywało się bez przygotowania gleby. W przypadku braku możliwości skutecznego odnowienia bez wykonania przygotowania gleby w postaci naruszającej znacząco mikrorelief terenu, należy odstąpić od odnowienia sztucznego i wykorzystać zdolności odroślowe olszy. Występujące żywe okazy jesionu wyniosłego należy pozostawić na gruncie unikając uszkodzenia pokrywy roślinnej w obrębie dwóch rzutów jego korony.</p>

Możliwe negatywne oddziaływanie projektu Planu	Zapisy projektu Planu ograniczające negatywne oddziaływanie
	<p>Należy stosować składy gatunkowe odnowień odpowiadające przyrodniczym typom drzewostanów.</p> <p>W ramach zagospodarowania siedliska łągów jesionowo-olszowych, a także innych powierzchni, na których występuje jesion wyniosły, należy w maksymalnym stopniu chronić ten gatunek. Zarówno w ramach użytkowania rębego, jak i cięć pielęgnacyjnych, wszystkie jesiony cechujące się względnie dobrą kondycją zdrowotną winny być pozostawiane na gruncie, przy jednoczesnym unikaniu uszkodzenia pokrywy glebowej i roślinnej w obrębie do dwóch rzutów korony pozostawianych jesionów. Z uwagi na możliwość infekcji grzybowych poprzez uszkodzone korzenie/nabiegi korzeniowe, należy unikać wykonywania przygotowania gleby, sztucznych podsadzeń oraz zrywki pod pozostawianymi jesionami. Przestoje jesionowe należy pozostawiać do naturalnej śmierci. W możliwie szerokim zakresie należy wykorzystywać odnowienie naturalne jesionu, dążąc do jego uzyskania z istniejących drzew. Naturalne odnowienia jesionu są w mniejszym stopniu podatne na zamieranie. Wszelkie odnowienia naturalne jesionu należy zachowywać i chronić przed ewentualnymi uszkodzeniami w ramach wykonywanych prac leśnych. Oprócz jesionu, należy wykorzystywać szerokie spektrum domieszek innych gatunków, takich jak: wiąz, jawor, klon zwyczajny. Nie należy także rezygnować ze sztucznego wprowadzania jesionu pojedynczo na uprawach.</p> <p>W trakcie użytkowania należy pamiętać o pozostawianiu martwych drzew (szczególnie grubych), wybranych egzemplarzy starych drzew, drzew obumarłych oraz drzew dziuplastych wg ogólnie przyjętych zasad, zgodnie z IOL.</p> <p>W trakcie użytkowania rębego drzewostanów (niezależnie od rodzaju wykonywanej rębni) należy pozostawiać kępy i biogrupy drzew do ich biologicznej śmierci, o wielkości zapisanej w ZHL oraz pojedyncze przestoje.</p> <p>W przypadku istniejących rowów bądź cieków, można rozważyć możliwość budowy zastawek regulujących poziom wody, opóźniających wiosenny odpływ, ale niedopuszczających do zbyt długiego zabagnienia.</p> <p>W ramach prowadzonych cięć należy usuwać gatunki obce drzew i krzewów, w szczególności klonu jesionolistnego.</p>
Zniekształcenie fragmentów śródładowych borów chrobotkowych (91T0)	<p>Nie należy dopuścić do zwarcia drzewostanu i podszytu, a także zbyt dużego udziału gatunków liściastych. Zabiegi trzebieżowe należy wykonywać z dużą intensywnością, oraz uprzątać pozostałości po cięciach (gałęzie, czuby), które przyczyniają się do użyczenia gleby i eutrofizacji siedliska.</p> <p>Większe płaty chrobotków należy chronić w trakcie prac leśnych poprzez niewykonywanie w ich obrębie zrywki drewna oraz usuwanie pozostałości po trzebieżach (czuby, gałęzie itp.) tak, aby nie zalegały one na powierzchniach porośniętych przez porosty.</p>
Zniekształcenie fragmentów borów i lasów bagiennych (91D0)	<p>Nie należy modyfikować reżimu hydrologicznego zbiorowisk bagiennych, również poprzez działania realizowane w ich sąsiedztwie. Siedlisko pozostawić działaniu naturalnych procesów przyrodniczych.</p> <p>Wykonując cięcia rębne w ich sąsiedztwie należy pozostawiać wokół nich strefy buforowe szerokości co najmniej 30 m.</p>

Możliwe negatywne oddziaływanie projektu Planu	Zapisy projektu Planu ograniczające negatywne oddziaływanie
Zaburzenie warunków występowania ekosystemów nieleśnych o wysokim stopniu uwilgotnienia, w tym siedlisk przyrodniczych (3150, 6430)	<p>Przy wykonywaniu cięć zupełnych wokół tych ekosystemów, w celu zabezpieczenia ich wartości przyrodniczych, należy pozostawić strefę buforową o szerokości 20-30 m, wykorzystywaną do zachowania fragmentów starodrzewów.</p> <p>W strefach buforowych zlokalizowanych wzdłuż cieków, zbiorników wodnych i bagien należy pozostawiać wywrotów i złomy drzew gatunków rodzimych, pozostawiając ich pnie do naturalnego rozkładu.</p>

C) Informacja na temat sposobu uwzględnienia i wzięcia pod uwagę opinii organów właściwych do opiniowania i uzgadniania dokumentów w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

RDLP w Zielonej Górze zwróciło się w dniu 19.12.2018 r. z wnioskiem (zn. spr. ZS.6003.13.2018) do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w Prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu PUL Nadleśnictwa Szprotawa. Również do Lubuskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gorzowie Wlkp. zwrócono się z analogicznym wnioskiem (zn. spr. ZS.6003.19.2018) w dniu 19.12.2018 r.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska uzgodnił zakres i stopień szczegółowości prognozy pismem z dnia 8.01.2019 r., zn. spr. WPN-II.411.6.2019.WM, natomiast Wojewódzki Inspektor Sanitarny pismem z dnia 17.01.2019 r., zn. spr. NZ.9022.584.2018/2019.JK.

Po sporządzeniu kompletnego projektu planu ul., RDLP zwróciła się do ww. organów o zaopiniowanie projektu planu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko. Do Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego zwrócono się pismem z dnia 10.12.2020 r. (zn. spr. ZS.6003.15.2020) a do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska również w tym dniu - pismem zn. spr. ZS.6003.10.2020.

Lubuski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny zaopiniował projekt planu u.l. Nadleśnictwa Szprotawa w dniu 14.01.2021 r. (znak: NZ.9022.530.2020/2021.AD). Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska wyraził swą opinię pismem z dnia 15.01.2021 r. (znak: WPN-II.410.5.2021.WM).

Obie opinie były pozytywne i nie zawierały uwag, które skutkowałyby koniecznością zmian w projekcie PUL lub prognozie oddziaływania na środowisko.

D) Informacja na temat sposobu uwzględnienia i wzięcia pod uwagę opinii, uwag i wniosków społeczeństwa (zgodnie z art. 42 ust. 2 Ustawy OOŚ).

Sporządzając projekt planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Szprotawa umożliwiono społeczeństwu udział w konstruowaniu projektu przedmiotowego planu, poprzez:

1. Poinformowanie społeczeństwa o przystąpieniu do prac związanych z opracowaniem projektu planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Szprotawa na lata 2021-2030, wraz z zaproszeniem do udziału w posiedzeniu Komisji Założeń Planu - ogłoszenie w Gazecie Lubuskiej i na stronie BIP RDLP w Zielonej Górze w dniu 5.09.2018 r. – pismo ZS.003.8.2018 z dnia 3.09.2018 r. Zaproszenia zostały wysłane również imiennie pocztą do najważniejszych instytucji, organów i organizacji pozarządowych.
2. Posiedzenie Komisji Założeń Planu w Szprotawie w dniu 25.09.2018 r. KZP miała charakter otwarty, oprócz przedstawicieli Lasów Państwowych w posiedzeniu uczestniczyli delegaci instytucji samorządowych. W spotkaniu nie wzięły udziału osoby fizyczne.
3. Upublicznienie na stronie BIP RDLP w Zielonej Górze w dniu 30.10.2018 r. protokołu z posiedzenia Komisji Założeń Planu wraz z zaproszeniem do składania uwag i wniosków w terminie 21 dni od dnia ogłoszenia. Ogłoszenie w Gazecie Lubuskiej ukazało się w dniu 30.10.2018 r. (zlecenie z dnia 23.10.2018 r., zn. spr. ZS.003.10.2018).
4. Ogłoszenie w dniu 16.09.2020 r. (pismo z dnia 14.09.2020 r., zn. spr. ZS.003.2.2020) o możliwości zapoznania się z przygotowanym projektem planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Szprotawa na lata 2021-2030, wraz z Prognozą oddziaływania projektu planu na środowisko oraz poinformowanie o terminie posiedzenia Narady Techniczno-Gospodarczej, gdzie rozwiązania te były prezentowane. Ogłoszenie zamieszczono w Gazecie Lubuskiej oraz stronie BIP RDLP i tablicy ogłoszeń w siedzibie Nadleśnictwa Szprotawa. Imienne zaproszenia skierowano do gmin i starostw oraz działających lokalnie organizacji pozarządowych, a także branży drzewnej.
5. Posiedzenie Narady Techniczno-Gospodarczej odbyło się w Szprotawie w dniu 21.10.2020 r. W posiedzeniu o charakterze otwartym uczestniczyli wyłącznie wykonawcy planu oraz pracownicy Lasów Państwowych.
6. Upublicznienie protokołu z posiedzenia Narady Techniczno-Gospodarczej miało miejsce na stronie BIP RDLP w Zielonej Górze wraz z informacją w Gazecie Lubuskiej w dniu 17.11.2020 r. (pismo z dnia 13.11.2020 r., zn. spr. ZS.6004.20.2020) o możliwości składania uwag i wniosków w terminie 21 dni od dnia ogłoszenia.
7. Upublicznienie na stronie BIP RDLP w Zielonej Górze w dniu 14.12.2020 r. (pismo z dnia 7.12.2020 r., zn. spr. ZS.6004.21.2020) oraz w Gazecie Lubuskiej (wraz z informacją o możliwości składania uwag i wniosków w terminie 21 dni od dnia ogłoszenia), następujących dokumentów:
  - ostatecznego projektu Planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Szprotawa na lata 2021-2030,
  - ostatecznego projektu Programu ochrony przyrody Nadleśnictwa Szprotawa na lata 2021-2030,

- ostatecznej Prognozy oddziaływania na środowisko projektu planu u.l. Nadleśnictwa Szprotawa na lata 2021-2030.

Oprócz opisanych powyżej sposobów informowania stron trzecich i społeczeństwa (zaproszenia, ogłoszenie w prasie, strona internetowa BIP, tablice ogłoszeń) o toczącym się procesie konstruowania projektu PUL, informacje te umieszczano również na profilu społecznościowym Facebook RDLP w Zielonej Górze.

W okresie przewidzianym na konsultacje - w ramach organizowanych narad i komisji, a także upubliczniania dokumentów, opisanych w powyższych punktach, nie wpłynęły wnioski społeczeństwa dotyczące tworzonego projektu planu u.l. Nadleśnictwa Szprotawa.

Dlatego nie zaistniała konieczność rozstrzygnięcia żadnych wniosków przez Dyrektora RDLP, który w ciągu 30 dni zobligowany byłby do sformułowania uzasadnienia, o którym mowa w art. 42 ust. 2 Ustawy OOŚ. W ten sposób zakończono formalnie konsultacje społeczne projektu planu.

Przytoczona procedura realizowana jest w oparciu o przywołaną powyżej ustawę OOŚ oraz Instrukcję urządzania lasu cz. I (DGLP, Warszawa 2012), znowelizowaną Zarządzeniem nr 75 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 5 grudnia 2019 r. w sprawie nowelizacji Instrukcji urządzania lasu stanowiącej załącznik do Zarządzenia nr 55 DGLP z dnia 21 listopada 2011 r.

Opisanym w pkt D postępowaniem, spełniono wymóg zawarty w art. 42 ust. 2 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

F) Wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Ze względu na lokalny i miejscowy charakter działań zapisanych w projekcie planu u.l., nie stwierdzono transgranicznego oddziaływania na środowisko.

G) Propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji planu.

Do monitorowania realizacji zadań, które zostaną określone w zatwierdzonym przez Ministra Środowiska planie urządzania lasu, zostaną wykorzystane procedury określone w Zarządzeniu nr 22 dyrektora RDLP w Zielonej Górze z dnia 10 grudnia 2012 r., na mocy którego wprowadzono „Ramowe wytyczne w zakresie monitoringu wpływu realizacji planu urządzania lasu na środowisko, prowadzonego przez służby LP w RDLP

w Zielonej Górze". Organizacja monitoringu na podstawie tych wytycznych wymusza prowadzenie monitoringu bieżącego (ciągłego) w oparciu o sporządzone dla leśniczych Książki ochrony przyrody, walorów kulturowych i monitoringu.

Monitoringowi podlegać będą działania:

- opisane w PUL w formie wskazań gospodarczych;
- opisane w PUL w formie ogólnej i kierunkowej (np. prace inżynierskie, remontowe, realizacja zadań z ochrony lasu i ochrony ppoż., itp.);
- nieopisane w PUL, wynikające z działań związanych z realizacją zadań ochronnych, hodowlanych, usuwania skutków klęsk żywiołowych, usuwania zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi, itp.;
- wynikające z decyzji administracyjnych;
- inne (np. umowne udostępnianie nieruchomości, lokalizacja inwestycji obcych).

Monitoring prowadzony będzie przez wskazane w "Ramowych wytycznych..." służby nadleśnictwa oraz służby RDLP w Zielonej Górze w ramach sprawowanego nadzoru i kontroli. Wykorzystane zostaną również wyniki kontroli i spostrzeżeń służb Dyrektora Generalnego LP oraz jednostek certyfikujących gospodarkę leśną RDLP w Zielonej Górze – w ramach prowadzonych audytów.

Podsumowanie realizacji planu u.l., z uwzględnieniem wyników przedmiotowego monitoringu, zostanie dokonane w ramach oceny gospodarki przeszłej podczas Narady Techniczno-Gospodarczej, zwołanej w związku z wykonaniem projektu planu urządzenia lasu na kolejne 10-lecie.

Wojciech Grochala

Dyrektor RDLP w Zielonej Górze
/podpisano elektronicznie/

Załączniki:

1. Kopia uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko z RDOŚ w Gorzowie Wlkp.
2. Kopia Uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko z LPWIS w Gorzowie Wlkp.
3. Kopia opinii nt. projektu pul uzyskaną z RDOŚ w Gorzowie Wlkp.
4. Kopia opinii LPWIS w Gorzowie Wlkp.

Otrzymują:

1. Ministerstwo Klimatu i Środowiska (wraz z projektem planu u.l.) za pośrednictwem DGLP w Warszawie,
2. RDOŚ w Gorzowie Wlkp. (wraz z pismem zatwierdzającym plan u.l.),
3. LPWIS w Gorzowie Wlkp. (wraz z pismem zatwierdzającym plan u.l.),
4. Nadleśnictwo Szprotawa,
5. Wydz. ZS aa.